

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Excommunicatio IV. quoad effectu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

bus: quorum solus vnus est in vsu, scilicet, participatio cum excommunicato excommunicatione maiori. num. 25.

Excommunicatio autē minor non transit in tertiam personam, ideo qui participat cum excommunicato excommunicatione minori, non est excommunicatus. num. 25.

EXCOMMVNICAT. IV.

Quo ad effectum.

A Communicatio fideiū est triplex, Omnino interior, vt charitas, & gratia: Omnino exterior, humana; scilicet inter homines: Mixta seu media, vt sacramentorum & suffragiorum. cap. 27. num. 17.

Collatio Sacramentorum facta excommunicato, illicita est, valida tamen. cap. 9. num. 2.

Professio facta ab excommunicato valida est, & etiam matrimonium. ibid. & cap. 22. num. 81.

B Confessio facta excommunicato valida est, quamuis dans & accipiens scienter sacrilegium committant. cap. 9. nu. 3. si tamen pœnitens non solum sciat se esse excommunicatum, sed etiam sciat esse peccatū mortale recipere vel procurare absolutionem à peccatis, antequam absoluat ab excommunicatione.

EXCOMMVNICAT. IV. 245

nicatione, confessio erit nulla. num. 4. Nou. num. 5.

Collatio beneficij Ecclesiastici facta excommunicato non valet. num. 4. Imò nec conualefcit per absolutionem, nisi renouetur, & tenetur restituere fructus perceptos. cap. 27. num. 21. Atque hæc annullatio habet etiam locum in eo qui ignorabat se esse excommunicatum. num. 271. §. 8. vide plura tit. bonorum.

Sufficeret tamen dispensatio Episcopi, si ^C ad illum spectabat collatio. Sed hæc non procedunt in collatione facta à Papa, vel legato, cum clausula absolutionis quoad effectum præsentium consequendum. num. 271. §. 8. excommunicatus, per quem stat, quin absoluat, nihil potest percipere de fructu beneficij ne ad sustentationem quidem. cap. 25. num. 124.

Excommunicati denunciati actus pertinentes ad potestatem, & iurisdictionem ecclesiasticam humanam non valent, vt ad beneficia presentatio, electio, postulatio, confirmatio, institutio, collatio, prouisio, & nominatio. cap. 27. num. 36. ad 6. Reliqui verò actus qui innituntur iuri naturali gentium, regulariter valent, vt testari, contrahere matrimonium. Ibid.

Excommunicatus quamuis sit negligens D

Q 3 in

in procuranda absolutione, non peccat non audiendo missam die festo. cap. 21. num. 3. Neque peccat omitendo confessionem annualem, si alias non negligit procurare absolutionem. num. 34. Idem dicendum de Communionem. num. 45.

E Excommunicatus denunciatus non debet admitti in actorem, aduocatum, vel testem. cap. 25. num. 24. Quod quando sit mortale, vel veniale. vide tit. iudex. Vnde iste repellitur à iudicio, ita vt nō possit esse actor, nec procurator actoris, nec rei: potest tamen esse reus ad se defendendum. cap. 27. nu. 23. potest constitui procurator vt post absolutionem procurare possit. ibidem.

F Excommunicatio iniusta ex defectu causæ operatur in foro exteriori, & etiam in interiori, quantum ad effectum peccandi, qui non euitant cum qui sciunt esse excommunicatum, & ignorant iniustitiam excommunicationis. Excommunicatio verò nulla, nil operatur in foro exteriori, neque in interiori, nisi per accidens, ratione scandali. num. 3. In quibus casibus sit excommunicatio nulla. vide tit. Excommunicatio I. lit.

G Excommunicatio maior priuat communionem Sacramentorum, & suffragiorum generalium. Sed quando excommunicatus est verè contritus, & procurat pro viribus ab-

solu

solu-
tionem, fruitur communione charitatis,
& gratia, & suffragiis: non tamen commu-
nionem Sacramentorum actiua; nec passiu. Idē
de excommunicato absque iusta causa, & de
illo qui nō potuit soluere ante tempus præ-
finitum sub pœna excommunicationis. n. 18.

Excommunicatio maior excludit etiam H
à diuinis officiis: & aliis precibus, cum aliis
simul faciendis, vel audiendis. Poterit tamen
excommunicatus solus precari etiam in Ec-
clesia, quamuis alij precentur ab eo seiuncti.
num. 19. num. 34.

Excommunicato ingrediente in Eccle-
siam, quid debeant facere existentes in ea.
vide Excommunic. V.

Denique ea quibus excommunicatio ma- I
ior priuat, continentur in hoc versiculo.

Os, orare, vale, communio, mensa negetur.

Per, *Os*, intelligitur participatio, colloquen-
do, osculando, amplexando, recipiendo, mit-
tendo, vel dando literas. Per *Orare* partici- L
patio Sacramentorum, & diuinorum of-
ficiorum, & quarumlibet aliarum pre-
cum in Ecclesia intra vel extra eam cum
aliis dicendarum. Per *Vale* includuntur mu- M
tue salutationes, quæ fiunt per collocutio-
nem, aut per litteras, aut etiam assurgen-
do, aperiendo caput, mouendo labia, &
alia similia, quæ significant salutationem

Q 4 sine

siue locutionem. Quæ signa salutationis si
fiant sine animo salutandi, sed in animo di-
cendo *Deus te conuertat*, non includuntur
sub hoc verbo. Per *communio* intelligitur
participatio quæ habetur in operando, ex-
ercendo, aut faciendo aliquid simul cum
excommunicato, aut habitando in eadem
domo, aut in aliqua eiusdem parte, aut con-
uersando cum eo aliis modis. Per *mensa* in-
telligitur comedendo in eadem mensa, dor-
miendo in eodem lecto, quamuis domus sit
aliena. num. 20.

Q Communio Sacramentorum & diuino-
rum officiorum principaliter est prohibita
cum excommunicato excommunicatione
maiori. num. 31.

Excommunicatus ob delictum occultif-
simū potest post pœnitentiã & ante moram
petendi absolutionem celebrare, ne fama
eius periclitetur num. 229.

R Excommunicatus maiori excommunica-
tione fit irregularis vtens aliquo astu pecu-
liari ordini suo. num. 29.

Excommunicatio maior facit infamem,
si materia est manifesta, & est lata ob cau-
sam afferentem infamiam iuris, vel ob con-
tumaciam in causa inurente infamiam cap.
27. num. 21.

S Priuat etiam facultate actiua, & passiuam
eligendi,

EXCOMMVNICATIO IV. 249

eligendi. Suspendit ab officio & beneficio. Quod si officium fuerit publicum, valebunt gesta quamdiu toleratur. Eximit subditos à seruitute ratione fidelitatis, vel subiectionis iurisdictionalis durante excommunicatione. Annullat rescripta obtenta à Pontifice præterquam super articulum eiusdem excommunicationis, nisi detur absolutio ad effectum illorum consequendum, & non infortuerit per annum. num. 21. 22.

Facit etiam vt perseverans in ea per annum in causa criminali, videatur confiteri crimen. num. 23. & habetur suspectus de hæresi. num. 10.

Priuat sepultura sacra. Quod tamen post Extrauagant. *Ad euitanda*, intelligitur de notorio excommunicato. num. 10. & 32. ad secundum.

De Minore excommunicatione.

Excōmunicatio minor solùm priuat participatione passiuâ Sacramentorū, & ita potest eligere, & vti omni sua iurisdictione, nō tamen eligi. nu. 24. Potest ministrare Sacramenta, si dando non recipiat. *ibid.* & num. 249. in fine. Et non peccat conferendo, nec venialiter. *ibidem.*

Excommunicatio minor non priuat hominem facultate audiendi missam, nec sumendi pacem, nec absoluendi ab excōmunicacione

Qs

dicatione maiori vel minori: imò nec absoluendi à peccatis, nec dandi communionem infirmo sine celebratione missæ. num. 24. Nec transit in tertiam personam. nu. 25.

EXCOMMUNICATIO V.

Quoad Participantes.

- A CONFESSARIUS audiens excommunicatum non incidit in excommunicationem minorem. cap. 10. num. 3.
- B Non licet participare cum notoriè excommunicatis, quamuis non sint excommunicati ob notoriam percussionem cleric. cap. 9. num. 6. & cap. 27. num. 35. not. 3. Quod tamen retractauit in Nouo cap. 9. n. 8. cap. 27. n. 35.
- C Non tenemur euitare specialiter excommunicatum antequam declaretur, ac denunciatur, vt habetur in Extrauag. *Ad euitanda*. Sed hæc Extrauagans nihil prodest ipsi excommunicato quantumuis occulto. num. 35. cap. 27. de quo plura. tit. Hereticus.
- D Semel excommunicatus semper præsumitur talis. num. 42. Vnde talis & publicus semper vitari debet, donec constet, de eius absolutione, nisi persona sit talis cui affirmanti se absolutum esse, sit adhibenda fides. num.